

אזכרת

כא' כסלו התשע"ח **פרשת "וישב"** כניסת השבת-16:16 צאת השבת-17:15 **חצות היום: 11:32** גיליון מס' 689

עת לדבר

"ויראו אחיו כי אתו אהב אביהם מכל אחיו, וישנאו אתו ולא יכלו דברו לשלום" (בראשית, ל"ז, ד')

רש"י בעקבות חז"ל, מהפך בזכות האחים ואומר:

מתוך גנותם למדנו שבחם, שלא דיברו אחד בפה אחד בלב. היינו שלא העמידו פנים כאוהבים ודיברו עמו שלום מן השפה ולחוץ, שעה שיקדה שנה בלבם. לכאורה נהגו אפוא האחים כשורה גם בעת שנאתם, וקיימו בעצמם את הנחייתו של הרמב"ם בהלכות דעות (ב"ו, א'): אסור לאדם להנהיג עצמו בדברי חלקות ופיתוי, ולא יהיה אחד בפה אחד בלב, אלא תוכו כברו והעניין שבלב הוא הדבר שבפה.

אין היתר לזכות השתיקה!

דא עקא: דווקא 'זכות השתיקה' שנטלו לעצמם אחי יוסף, היא שגרמה לשבר הנורא בבית יעקב. נתעלמה מהאחים הלכה מפורשת אחרת, המחייבת לדבר ולא לשתוק: "לא תשנא את אחיך בלבבך, הוכח תוכיח את עמיתך, ולא תשא עליו חטא" (ויקרא, י"ט, ז')

הלכה זו נתפרשה דרך כלל בתלמוד בפוסקים כ"מצוות תוכחה" בדברים שאינם נוגעים דווקא למוכיח עצמו. אבל עומק פשוטו של מקרא הינו: אם פגע בך חברך וגרם לך עלבון וצער: "לא תשנא את אחיך בלבבך" ותשמור ב"בבטן" את הביקורת כלפיו, אלא "הוכח תוכיח את עמיתך", דבר עמו גלויות והוכח אותו על התנהגותו כלפך, וממילא, יש סיכוי שילובנו הדברים ויתוקנו. או אז ממילא יתקן גם משבר היחסים ביניכם, "ולא תשא עליו חטא", את חטא השנאה שבלב, ההומה ללא מוצא, ואחריתו מי ישרנו.

ברוח זו פירש הרמב"ם פסוק זה ביד החזקה בהלכות דעות (ו', א'): כשיחטא איש לאיש, לא ישטמנו וישתוק.. אלא מצווה עליו להודיע ולומר לו: למה עשית לי כך וכך ולמה חטאת לי בדבר פלוני, שנאמר: הוכח תוכיח את עמיתך.

הלכה זו תואמת את ההנחיה המוסרית: שלא יהא אדם אחד בפה אחד בלב, אך שוללת בחריפות את האלטרנטיבה של "זכות השתיקה" ותובעת מן האדם שלא להדחיק את עלבון, אלא להניח את הדברים "דוגרי" על השולחן.

אילו היו האחים נוהגים בדרך זו והיו מוכיחים את יוסף על פניו היו ודאי מגלים שמעשי הנערות של יוסף והבאת דיברתם רעה אל אביהם הינם פרי בוסר של משובת נעורים, ואינם נובעים מרצונו להיות להם כרודף ולהטיל שנאה בינם לבין אבא, "כדי שיקללם אביהם וישאר הוא לבדו ברוך מבנים" (ספורנו ל"ז, י"ח). אבל הם "לא יכלו דברו לשלום", ודמיונם עבד 'שעות נוספות' לצייר ציורי בלהות, ולהציג את דמותם בעיני עצמם כקורבן העומד חוסר אונים מול אח שחצן הרוקם מזימה להיות יורש נבחר ולסלק אותם מדרכו, כישמעאל-שנדחה מבית אברהם, וכעשו-שנדחה מבית יצחק. שתיקתם הרועמת הפכה אילמות לאלימות והביאה להתפרצות שנאה עיוורת:

"ויאמרו איש אל אחיו: הנה בעל החלומות הלזה בא ועתה לכו ונהרגו ונשליכהו באחד הבורות.." (ל"ז, י"ט-כ')

לו רק ידעו "דברו לשלום", היו זוכים להטות אוזן ולשמע את קולו של יוסף הקורא ממרחקים לעומתם: "את אחי אנוכי מבקש", ולגלות עד כמה טעו בכוונותיהם. אבל במקום לדבר היו שרויים באפלת עלבונם ואטמו אוזניהם לזעקותיו "בהתחננו על נפשו".

עת לדבר-על לאהוב!

"הנסתרות לה' אלוהינו" אשר מאוד עמקו מחשבותיו, לסבב, בדרך נפתלת זו, את גלות מצרים, ולהחיות עם רב מחרפת רעב, אבל "והנגלות לנו ולבנינו עד עולם", ללמוד מכאן כי "עת לחשות ועת לאהוב" (קהלת ג', ז') וכשמדברים גלוי ובכנות על מה שכואב, אפשר אולי לצעוד עוד צעד קטן ולהגיע, מתוך "עת לדבר", אל הפסוק הצמוד אליו "עת לאהוב" **וכמה אנחנו כולנו וכל עם ישראל זקוקים לכך.**

נתנאל מריזן

**ביום שלישי הבא, כ"ד בכסלו, 12.12,
יחול יום הזכרון של מר אדמונד יעקב ספרא ז"ל**

רבים מבתי הכנסת בשוהם חבים חוב גדול והכרת הטוב למשפחתו של אדמונד ספרא ז"ל.
כחלק מהכרת הטוב שלנו לפועלו של מר ספרא בעולם היהודי בכלל ובשוהם בפרט אני מבקש להקדיש את לימוד התורה המתקיים ביום זה בבתי הכנסת ובית המדרש לעילוי נשמתו.

הרב דוד סתיו

משולחנו של הרב / הלכות חנוכה

השבוע נדליק נר ראשון של חנוכה ביום שלישי. מובא להלן תקציר הלכות החג:

מנהגי החג:

מעיקר הדין מותרים ימי החנוכה במלאכה, אבל נהגו הנשים שלא לעשות מלאכה בעת שהנרות דולקים. מנהג זה נוהג ביחס לזמן ההדלקה המינימאלי שהוא כחצי שעה. אין חיוב לערוך סעודה, אבל נהגו להרבות קצת בסעודה ולומר בהם זמירות ותשבחות. יש הנוהגים לאכול מאכלי גבינה וחלב בימים אלו.

מצות הדלקת הנר:

מעיקר הדין צריך להדליק בכל בית נר אחד לכל משפחה, אולם נהגו להדר במצווה זו. אצל יוצאי ספרד, בעל הבית מוסיף כל יום נר עד שמגיע לשמונה נרות ביום השמיני. ובקהילות אשכנז נהגו שכל אחד מבני הבית מדליק. למנהג זה גם בנות צריכות להדליק, שהרי אף הן היו באותו הנס, אמנם נשים נשואות רשאיות לסמוך על הדלקת בעליהן בשל הסברה שאשתו של אדם כגופו. (מ"ב ס"ו תרע"א ס"ק ט'). במקרה שאין אפשרות להדליק נרות לכל בני הבית, עדיף שראש הבית ידליק לפי מספר הימים ולא שידליק כל אחד נר אחד. לכתחילה יש להעמיד את הנרות בגובה שווה. האשכנזים נהגו להקפיד שהחנוכיה תהיה בצורת שורה ישרה.

מקום ההדלקה:

בזמן התלמוד היה מקובל להניח הנרות בפתח הסמוך לרשות הרבים. אך מאז הגלויות הרבות שפקדו אותנו עת לחצו אותנו הגויים, נהגו להדליק בתוך הבית מפני הסכנה. בזמננו, מאז חזרנו לארצנו, יש שביקשו להחזיר את הדין למקומו וממילא להדליק בחוץ, אבל רוב הצבור נוהג להדליק בתוך ביתו, או בפתח הבית, או בחלון הפתוח לרשות הרבים.

מעיקר הדין יש להדליק את הנרות עד לגובה של תשעה וצחי מטר (כל אמות) מעל קרקע הרשות שאליה מופנים הנרות. על כן, הגרים בקומות גבוהות ידליקו בפתח ביתם או על אדן החלון, במידה והוא פונה לחלונות אחרים שנמצאים באותו גובה.

למרות שמעיקר הדין היה צריך להדליק נרות בגובה שבין שלשה לעשרה טפחים (בין 24 ל-80 ס"מ) לא נהגו להקפיד בזה, כיון שעיקר הטעם להלכה זו הוא שיהיה ניכר שלא מדליק לצורכו, ואצלנו ניכר מעצם העובדה שמשתמש בנר ולא בחשמל וכן בגלל הסכנה לילדים שעלולים להפוך את הנרות. גם במישור המעשי, מי שמדליק ליד החלון לא יוכל להראות את הנרות כלפי חוץ, אם לא יגביה אותם מעל השיעור הזה.

זמן ההדלקה:

בגמרא נאמר שזמן ההדלקה הוא העת שקיעת החמה, ונחלקו הפוסקים אם הכוונה לשקיעה ממש או לזמן צאת הכוכבים. למעשה כתבו הפוסקים הספרדים, שיש להתפלל ערבית מיד לאחר השקיעה, כדי שיהיו בביתם בעת צאת הכוכבים. האשכנזים חלוקים במנהגם - יש המדליקים מיד לאחר השקיעה (בשעה 16:38), ויש לאחר צאת הכוכבים לפני ערבית, ויש נוהגים להדליק לאחר תפילת ערבית אותה התפללו עם צאת הכוכבים. אצלנו, שרבים המתפללים ערבית בשעה מאוחרת, ידליקו נרות מוקדם ככל האפשר לפני תפילת ערבית.

לכתחילה יש להזדרז ולהדליק סמוך ככל האפשר לצאת הכוכבים עד חצי שעה לאחריה, ומי שלא יכול להספיק, יכול להדליק כל עוד יש פרסום נס כלפי מישורו. אם הוא מדליק בפתח סמוך לרחוב אז יכול להדליק עד שעה שבני אדם מסתובבים ברחובות, אבל אם עיקר מצווהו היא כלפי פנים, לכן לכתחילה יש לדאוג שבני הבית יהיו ערים. אמנם בדיעבד, אם הגיע בשעה מאוחרת וכל בני הבית ישנים וקשה להעירם, יכול להדליק, ולפי חלק מהפוסקים אפילו בברכה. במקרה שהאב או האם לא נמצאים בזמן ההדלקה והם אמורים להגיע בזמן סביר, ראוי להמתין להם עד שיגיעו על-מנת שההדלקה תיעשה במעמד המשפחה כולה. אמנם אין לעשות מלאכה לפני ההדלקה, כיון שחובת ההדלקה חלה עליהם, ובשעת הצורך יש להקל. כמו כן, אין לקיים סעודות קבע לפני ההדלקה.

במקום שלא יוכל להדליק בזמן הראוי לכתחילה, נחלקו הפוסקים אם עדיף להדליק אחרי פלג המנחה או אחרי שכבר כלתה רגל מן השוק. אבל אם ידליק בזמן שכולם ערים, עדיף להמתין אפילו אחרי שכלתה רגל מן השוק.

משהגיע זמן הדלקת הנר אין לעסוק בדברים אחרים, וזה כולל לימוד תורה ואכילה וכו'. אמנם לגבי שיעורים קבועים שיש חשש שלא יחזרו הלומדים לשיעורם, כתב הגר"ע יוסף וכן הגר"ש ישראלי שאפשר לקיימם, ובלבד שיספיקו להדליק הנרות לפני שתכלה רגל מן השוק. (לפחות עד השעה 23:00).

לצד השמחה הגדולה בחג החנוכה, הוא חג האור, יש להזהיר את כולם מפני חנוכיות הדולקות באופן שמגע לא זהיר אתם יכול לגרום לנזקים בלתי הפיכים. כמו"כ, כדאי למנוע משחקים מסוכנים בזיקוקים או בדברים דליקים אחרים שכבר גרמו לכוויות בעירנו ובמקומות אחרים.

הלכות הדלקה במוצאי שבת:

במוצאי שבת מדליקים בבית הכנסת נרות חנוכה, קודם לנר הבדלה. בהדלקה בבית ישנם חילוקי מנהגים, הרמ"א כתב להדליק נר חנוכה ואח"כ לעשות הבדלה, אבל רוב הפוסקים כתבו להבדיל ואח"כ להדליק נר חנוכה. על-כן, כל אחד יעשה כמנהגו.

הנוסעים לקרובים לשבת וחוזרים במוצאי שבת – עקרונית, אדם צריך להדליק בביתו ומי שמתעתד לחזור בלילה, ידליק בביתו כשחוזר. אמנם יש שכתבו שאם היה במקום כל השבת, הרי הוא הופך להיות ביתו ולכן יכול להדליק שם. הדברים אמורים לכל הפחות למי שמתכוון להישאר במשך זמן רב במוצאי שבת באותו בית ואפשר שגם יסעד שם, שאז הוא יכול לסמוך על דעה זו. לכתחילה, ודאי ראוי להזדרז להגיע הביתה כמה שיותר מוקדם, כדי להדליק בביתו ממש. מי שמתכוון לנסוע מביתו במוצ"ש לטיול וללון במקום אחר, ידליק בביתו בברכה.

רבים הנוסעים מביתם במוצ"ש וחוששים להשאיר את הנרות דלוקים. עקרונית, ניתן לכבות את הנרות אחרי חצי שעה, אולם כיון שנהגו להשאירם דלוקים, אזי צריך לעשות התנאה מפורשת לפני ההדלקה, שכוונתו לכבותם אחרי חצי שעה.

הלכות הדלקת נרות בערב שבת:

בערב שבת נהוג להתפלל מנחה קודם הדלקת הנרות. אמנם אם אין אפשרות לקיים מניין לפני ההדלקה, אז עדיף להתפלל בציבור אחרי ההדלקה.

מדליקים את נר החנוכה ואח"כ את נר שבת. אולם אם גבר הדליק בטעות נר שבת קודם לנר חנוכה, יכול להדליק אח"כ נר חנוכה, אישה שהדליקה נר שבת וחייבת בנר חנוכה, לא תדליק בעצמה אלא תבקש מאחר שידליק עבורה. (כ"ז למנהג האשכנזים שאישה מקבלת שבת בהדלקת הנרות של השבת, אבל לדעת הספרדים יש מקום להקל שהיא עצמה תוכל להדליק נר חנוכה אח"כ).

משתדלים להדליק את נר החנוכה סמוך למועד הדלקת נרות השבת, אבל מי שרוצה יכול להקדים מזמן פלג המנחה שהוא בערך 15:35.

יש לדאוג שהנרות או השמן יספיק לדלוק עד חצי שעה אחרי צאת הכוכבים, ולכן הנרות חייבים להיות ארוכים מהרגיל.

יש לשים את הנרות במקום שדלת הנפתחת בסמיכות לא תגרום לכיבוי הנר.

לכתחילה, רצוי שהדלקת הנרות בבית הכנסת תיעשה כאשר יש מנין, אולם אם רואים שהשקיעה מתקרבת אזי ידליקו גם ללא מניין.

שיעור לנשים

יתקיים בשבת פרשת "וישב"

בבית משפחת אילון, רח' התבור 124,

בשעה 15:30

שבת שלום,

הרב דוד סתיו

קהילה יקרה!

רציתי לספר לך על פרויקט שפועל כשלוש שנים.

פרויקט חשוב ומדהים שאני שותפה בו וגאה להיות חלק ממנו. פרויקט "מחברים לחיים" של עמותת עזר מציון.

כיצד זה פועל?

ברחבי הארץ והעולם קיימות כרגע כ-250 קבוצות ווצאפ של בעלי ובעלות רכבים במגוון איזורים.

אל הקבוצות נשלחות בעת הצורך משימות חסד שונות המצריכות הירתמות של נהג ורכבו כגון לקיחת חולה לטיפול או לביתו, סיוע בהעברת מזון וציוד רפואי לחולים הזקוקים להם ועוד.

כל הקבוצות עוסקות בנושא חסד עם החולים ומשפחותיהם בלבד ולא בשום נושא אחר! חסד נטו!

אם אתם רואים את עצמכם כמתאימים ויכולים מידי פעם לתרום מעצמכם, אתם מוזמנים להצטרף עוד היום לקבוצת מחברים לחיים שהם.

ההצטרפות אינה כרוכה בהתחייבות. בקשות לסיוע יפורסמו בקבוצה על ידי האחראים, והמסוגלים לסייע נקודתית יצרו קשר עם האחראי לתיאום וקבלת פרטים.

לשאלות ולהצטרפות ניתן לפנות ליעל עקביא 0544-977951

נר שלישי של חנוכה
ביום חמישי כ"ז בכסלו תשע"ח
14.12.17 בשעה 20:00

מר גיל לבנה ראש המועצה | אשר פאהן | אלי יפרח | אתי גרוס
הרב משה אוהד אביטן יערוך הדלקת נר שלישי של חנוכה

הציבור מוזמן
יוגש כיבוד קל
בברכה ועד בית הכנסת

עדכון מלשכת הרבנות בנוגע לכשרות הסופגניות

לקראת חג חנוכה הבא עלינו לטובה, החלו בחנויות לספק לציבור סופגניות מסוגים שונים.

כיוון שקיימים הבדלים בין החנויות לגבי כשרותן של הסופגניות, אנו מבקשים לידע את הציבור בדבר ההבדלים:

מרכולים (שופרסל שבמרכז ושברחוב תרשיש וויקטור) - כל הסופגניות פרווה.

מאפיית דני - כל הסופגניות פרווה.

רולדין - כל הסופגניות הינן חלביות לגמרי.

רוקוקו - למרות שכל החנות בחזקת חלבי ויש סופגניות חלביות, קיימות גם סופגניות פרווה - יש לשים לב להפרדה ולשילוט.

מאפיית אריאל - סופגניות הפרווה מונחות באזור הפרווה. הסופגניות המקושטות הן חלביות, והן מונחות בנפרד באזור הדלפק - יש לשים לב להפרדה ולשילוט.

קיוסק שלהבת - הסופגניות המונחות על הדלפק - פרווה. הסופגניות החלביות מונחות בנפרד, בתוך החנות.

יש לציין שכרגע קיים שילוט ליד הסופגניות, ובו כתוב האם הסופגניות חלביות או פרווה. אולם מטבע הדברים, עלול השילוט לרדת במהלך הזמן. על כן במידה ומישהו רואה שאכן השילוט חסר, ראוי שישב (בעדינות ובדרך ארץ כמובן) את תשומת לב עובדי המקום לעניין, כדי שהשילוט יוצב מחדש.

לשאלות נוספות - ניתן לפנות תמיד למשגיח של החנות.

רבנות מקומית שוהם - טל' 03-9723065 - פקס 03-9794674 - holzman9@gmail.com

כ

מזל טוב!

**לאורטל ומני נאמן
לרגל אירוסי הבת
דניאל עב"ל כפיר!**

**לברוך וחווה וינברגר
לרגל אירוסי הבת
בת אל עב"ל ינון!**

**לצבי ואליה סקייסקט
לרגל הולדת הנכד
בן לאורי והדר!**

**לאלון ותמי גרינברג
לילד יראובן וסרן**

**"כי ידעתי... כי השחת תשחיתון"
היכן נעלמה הבחירה החופשית?
השבת, פרשת "וישב", ייערך ב"ה שיעור בין מנחה לערבית
בבית כנסת "מכבים"
השיעור יועבר ע"י יעקב שפיגלמן
הציבור מוזמן. נא להגיע עם תנ"ך.**

**"בימים ההם בזמן הזה"
יום עיון חנוכה
בע"ה ביום ג', כד בכסלו תשע"ח 12.12.17
באולם ישראל
בבית הכנסת הרימון, חשמונאים .**

**8:20-09:45 : הרבנית דר' עדינה שטרנברג-
"חנוכה - בצומת המשמעויות של קידוש השם".**

**9:50-11:15 : הרב דוד סתיו:
"לאומיות והתבדלות".**

**11:15-12:45 : הרבנית אוריה מבורך:
"הלכה הליכה ואמונה לפי תורת הרב שגר"**

**08:30-09:45 : Yael Leibowitz Mrs. -
"What's Worth Fighting For"**

**09:50-11:10 : Rabnit Dr. Avigail Rock :
"Chanukah Retold : The Story of Chanuka in the Piyutim"**

**11:20-12:45 : Mrs. Tanya White :
"The Connection between Chanukah
and Sukkot: Covenant and Human Autonomy"**

פרטים אודות התוכנית השנתית באתר מת"ן

חוד מטיילי שוהם
טיול חנוכה אל ארץ החשמונאים

ביום שישי ה-22/12/17 בבוקר נצא ברכבים פרטיים לטיול בארץ החשמונאים

נצא ממבוא חורון, נעבור במעיין הקשתות ובמעין איילון, נטפס לח'רבת עקד ונמשיך בציר המעיינות שבפארק איילון, נסיים בעיר העתיקה אמאוס מקום בו התחולל הקרב המכריע של יהודה המכבי - "קרב אמאוס".

המסלול יארך כ-7 ק"מ

חזרה מתוכננת לשוהם ב-13:00

בהדרכת: **אסף ארזי**

לפרטים נוספים:
בני קשי- 050-7383702

**בית חב"ד שוהם
הדלקת חנוכה מרכזית
תתקיים א"ה ביום ראשון כ"ט כסלו תשע"ח 17/12/17
בשעה 17:45 במרכז המסחרי**

שירה

סופגניות

הציבור כולו מוזמן

**בואו לגלות ולהצית את הנקודה הפנימית שבכם
בערב חנוכה מיוחד עם :**

הרב ישי וליס

נקודת האור הפנימית

**יום שני כ"ג בכסלו 11.12.17 בשעה: 20:45
בבית "אחדות ישראל", רח' תמר 20, שוהם.**

כיבוד חלבי עשיר « הכניסה חופשית » לגברים ולנשים

***ע"מ שנערך בהתאם נא לאשר הגעה אצל ימית איטח: 052.2259225
* ערב ללא התרמה.**

את החידון שפורסם בשבוע שעבר בשם תנועת אריאל כתבה הגב' צביה בר-אל בעבור אתר התנועה, והקרדיט על כך ניתן לה, ולא לתנועת אריאל כפי שפורסם בשבוע שעבר.

נר ראשון של חנוכה

הדלקת נרות עם הרב דוד סתיו

יום שלישי, כ"ד כסלו 12.12.17, שעה 17:30, בית התרבות הכניסה חופשית

מופע להטוטנות, אש ואור עם אורן ג'אגלינג

שירי חנוכה עם קונסרבטוריום חמש בניצוחה של אביה דוד

www.hamesh.co.il לפרטים מוקד חמש 03-9723001 שלוחה 1